

1. sygn. akt I C 169/23

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2023 roku

2. Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Karol Kowalski

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2023 roku w Tczewie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko A. L.

o zapłatę

postanawia:

1. odrzucić pozew;

2. zasądzić od powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz pozwanego A. L. tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

asesor sądowy

sygn. akt I C 169/23

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 2 czerwca 2023 r.

Powódka (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. L. na jej rzecz kwoty 21.238 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwot i dat wskazanych w pozwie. Nadto, wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 10 grudnia 2018 r. powódka zawarła z pozwanym umowę pożyczki nr (...). Pomimo upływu terminu pozwany nie dokonał pełnej spłaty zobowiązania.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego wniósł o odrzucenie pozwu, ewentualnie jego oddalenie, i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Pełnomocnik podniósł zarzut powagi rzeczy osądzonej, nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości oraz stosowania w umowie klauzul niedozwolonych. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu było już przedmiotem wyroków Sądu Rejonowego w Tczewie (sygn. akt I C 1177/19) oraz Sądu Okręgowego w Gdańsku (sygn. akt III Ca 630/20).

Sąd zważył co następuje:

Pozew podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., Sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Z kolei w myśl art. 366 k.p.c., wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

Należy zauważyć, że dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie było już przedmiotem wcześniej prowadzonego postępowania, a zakończonego prawomocnym orzeczeniem. W dniu 6 maja 2019 r. (...) Spółka Akcyjna złożyła do tutejszego Sądu pozew przeciwko A. L. o zapłatę kwoty 21.702,74 zł. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony w dniu 10 grudnia 2018 r. zawarły umowę pożyczki nr (...). Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą I C 1178/19. Następnie postanowieniem z dnia 18 listopada 2019 r. połączono powyższą sprawę ze sprawą o sygn. I C 1177/19 do wspólnego rozpoznania i prowadzono pod sygnaturą I C 1177/19. Następnie wyrokiem z dnia 5 lutego 2020 r. (sygn. akt I C 1177/19) Sąd Rejonowy w Tczewie w punkcie I. orzekł w ten sposób, że „w sprawie uprzednio prowadzonej pod sygnaturą akt I C 1178/19:

3. umarza postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 450 zł wraz z żądanymi od tej kwoty odsetkami;
4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 17.813,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi z opóźnienie od dnia 21 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty;
5. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
6. ustala, że powód wygrał sprawę w 84%, zaś pozwany wygrał sprawę w 16%, szczegółowe rozliczenie kosztów procesu pozostawiając referendarzowi sądowemu”.

Na skutek apelacji od powyższego wyroku Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 16 grudnia 2020 r. w punkcie I. litera b orzekł w ten sposób, że „zmienia zaskarżony wyrok o tyle, że w punkcie II.:

- w podpunkcie 2. oddala powództwo,
- w podpunkcie 3. kosztami postępowania w całości obciąża powoda, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu
- uchyla podpunkt 4.”.

Jak wynika z akt sprawy o sygn. I C 1177/19, powód swoje roszczenie opierał na wekslu in blanco wystawionego jako zabezpieczenie roszczeń z umowy pożyczki o numerze (...). Z kolei w niniejszej sprawie powód nie opiera podstawy żądania o weksel, lecz roszczeń wywodzi bezpośrednio ze wskazanej umowy pożyczki.

Jak wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2021 r. (sygn. akt III CSKP 72/21, LEX nr 3245378) „W poglądach orzeczniczych Sądu Najwyższego przyjmuje się również, że wierzyciel, dochodząc wierzytelności wekslowej, nie musi wykazywać podstawy prawnej zobowiązania powołując się jedynie na treść weksla, oraz że w stosunkach między wystawcą weksla a remitentem samodzielność zobowiązania wekslowego ulega złagodzeniu. Wystawca weksla może, w braku skutecznych zarzutów wekslowych, przeciwstawić zarzuty oparte na jego stosunkach osobistych z wierzycielem, czyli zarzuty dotyczące stosunku podstawowego, stanowiącego przyczynę wystawienia weksla. Może zatem kwestionować samo istnienie lub rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym, a taki spór przenosi się wówczas z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. W takim wypadku przyjmuje się, że nie dochodzi do zmiany powództwa, ponieważ przedmiotem rozpoznania jest nadal to samo roszczenie wekslowe, uzupełnione dodatkowym uzasadnieniem faktycznym i prawnym (wyroki Sądu Najwyższego: z 17 marca 2016 r., V CSK 442/15 oraz z 14 listopada 2006 r., II CSK 205/06). Przyjmuje się również, że wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla umożliwia, w wypadku wniesienia zarzutów, poszerzenie podstawy faktycznej i prawnej sporu o stosunek podstawowy zarówno z inicjatywy powoda, jak i pozwanego, jednak zawsze w granicach wydanego nakazu zapłaty i nie kwalifikuje się takich czynności

jako zmiany powództwa (zob. uchwała Izby Cywilnej i Izby Pracy Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70; wyroki Sądu Najwyższego: z 14 marca 1997 r., I CKN 48/97; z 24 czerwca 2005 r., V CK 780/04; z 22 czerwca 2006 r., V CSK 86/06; z 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08 i postanowienie Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2005 r., I CK 44/05). W takim wypadku można oprzeć się na poglądzie konsekwentnie prezentowanym w orzecznictwie, zgodnie z którym w drugiej fazie postępowania nakazowego przeniesienie sporu z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego może nastąpić bądź na skutek powołania odpowiednich przytoczeń przez powoda już w pozwie, obok powołania się na stosunek wekslowy, bądź na skutek odwołania się przez pozwanego do treści stosunku podstawowego w zarzutach od nakazu zapłaty. W tym drugim wypadku, powód odnosząc się do zarzutów pozwanego, odwołujących się do stosunku podstawowego, może przytaczać dalsze fakty dotyczące stosunku podstawowego i uzasadniające zabezpieczone wekslem roszczenie cywilnoprawne ze stosunku podstawowego. W takim wypadku, przeniesienie sporu z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego, nie skutkuje zmianą podstawy powództwa i nie może być traktowane jako naruszenie art. 321 k.p.c., skutkujące orzekaniem w oparciu o inną podstawę faktyczną, niż przytoczona w pozwie oraz bez uprzedzenia stron o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej dochodzonego roszczenia”.

Analiza treści pozwu, odpowiedzi na pozew, uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, oraz apelacji wywiedzionej przez pozwanego w sprawie I C 1177/19, nie pozostawia wątpliwości co do tego, że płaszczyzna sporu w tej sprawie przeniosła się na stosunek podstawowy (podnoszono chociażby abuzywność postanowień umowy w zakresie prowizji). Innymi słowy, w ramach tego postępowania Sąd Rejonowy, a następnie Sąd Okręgowy, prawomocnie orzekły o roszczeniu powoda wywodzonym z umowy pożyczki nr (...). Podstawa faktyczna żądania w obu sprawach jest tożsama. Pomiędzy sprawami istnieje więc tożsamość przedmiotowa i podmiotowa.

Analiza twierdzeń pozwu co do zakresu dokonanej przez pozwanego spłaty wskazuje, iż pozew w niniejszej sprawie nie została objęta kwota 450 zł, co do której wyrokiem Sądu Rejonowego w Tczewie umorzono postępowanie (pkt II. pp. 1), a to z uwagi na cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. postanowienia.

W punkcie 2. Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi winę prowadzenia procesu oraz czy uległa co do istoty, czy tylko formalnie, np. przez odrzucenie pozwu z powodu niedopuszczalności drogi sądowej albo przez przekazanie sprawy innemu organowi na podstawie art. 464 § 1 (por. postanowienie SN z 9.10.1967 r., I CZ 81/67, LEX nr 6221). Ponieważ powód przegrał postępowanie w całości, winien zwrócić pozwanemu koszty w postaci wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 3.600 zł (ustalonego na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

asesor sądowy